

Virágpompa tavasztól őszig

A Mecsek legkisebb, országos jelentőségű védett természeti területe az 1996-ban létrejött Nagy-mező, Arany-hegy Természetvédelmi Terület. A Hosszúhetény és Pécsvárad között húzódó, korábbi helyi jelentőségű védett részeket is magában foglaló 101 hektáros terület rendkívüli botanikai értékei miatt élvez védettséget.

A Zengő déli lábánál elterülő száraz erdő- és gyeptoltok igen szabdaltnak és mozaikosan maradtak fenn a művelt területek: szántók, szőlők és gyümölcsösök (pl. mandulások) között. A gazdálkodásra kevésbé alkalmas dombok (Hideg-hegy, Illés-hegy, Nagy-mező, Arany-hegy, Nadasdi-tető, Butyka-hegy, Pavojda) azonban megőriztek olyan száraz tölgyeseket, sztyeppréteket, száraz gyepeket, ahol az ott élő növényfajok nemcsak ritkaságukkal, hanem tömegükkel is lenyűgözőek.

A területen több mint harminc védett növényfaj fordul elő. Itt él a fokozottan védett bánáti bazsarózsa, sőt a bodzaszagú ujjaskosbor ritka, piros színváltozatú példányaival is találkozhatunk, de kora tavasszal megcsodálhatjuk a fekete kökörcsin bókoló, pelyhes virágait is. Az epergyöngyikék kék szőnyege után májusban a magyar zergevirágok sárga fejei bókolnak a langyos szélben és köztük a tarka nősziromok kerti fajtá-

kat is megszégyenítően változatos szirmai bontakoznak ki. A bokrok, alacsony növekedésű molyhos tölgyek, virágos kőrisek tövében (a nevében is jelzett formát mintázó) mézajkú majomkosbor, majd később a szintén az orchideák családjába tartozó vitézvirág pompázik. Nyár elején felejthetetlen látványt nyújt az árvalányhaj fajok hullámzó tengereből kikandikáló bordó gömbök, a hangyabogánccsok virágainak sokasága. Az egész Dunántúlon csak itt

él az atracélcincér. Ennek a délkelet-európai, fokozottan védett, kipusztulással fenyegetett fajnak a lárvái a szintén védett kék atracél nevű növény szárában táplálkoznak. Az erdőirtással kialakított legelők bár másodlagos élőhelyek, azonban mára az értékes, védett növényfajok jó részének nyújtanak menedéket. Így a becserjésedéssel meginduló természetes folyamatok sokszor ezen növények fennmaradását veszélyeztetik. A folyamat lassítása érdekében a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság élőhely-rekonstrukciós munkálatokba kezdett a területen. A bebokrosodott részekben cserjeirtás, a még csak kórók borította területeken szárazúzózás történt. Az élőhely-rekonstrukció során a mozaikosság, az élőhely és a táj sokszínűségének megőrzése érdekében őshonos fajok és cserjék alkotta apróbb „szigetek” maradtak meg, valamint az erdőhatárokon az erdőszegélyek is fennmaradtak. Az így legeltetésre alkalmassá vált gyepeken a tavalyi évtől az őshonos rackajuhok kisebb nyájával beindított legeltetés, az előzetesen kialakított gyepek jelleget és rajta keresztül az értékes növényvilágot őrzi meg.

A védett természeti területen tájékoztató tábla nem található, és turistaút sem vezet át rajta. A nemzeti park szándéka, hogy a tömegturizmust távol szeretnék tartani a területtől, és csak a speciális igényeket kielégítő szakmai (botanikai), valamint az ökoturizmust támogatják a Nagy-mező, Arany-hegy Természetvédelmi Területen.

ÍRTA: NAGY GÁBOR

FOTÓK: MÜLLER NÁNDOR